

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

Republika Południowej Afryki Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

Powierzchnia:	1.219.912 km ²	
Ludność:	54,8 mln	
Głowa państwa (prezydent):	Matamela Cyril Ramaphosa	
Premier:	Matamela Cyril Ramaphosa	od 15 lutego 2018 r.
Minister Przemysłu i Handlu:	Rob Haydn Davies	od 11 maja 2009 r.
Minister Spraw Zagranicznych:	Maite Nkoana-Mashabane	od 10 maja 2009 r.
Ambasador RPA w Polsce:	Chris Botha (Chargé d'Affaires)	
Ambasador RP w RPA:	Andrzej Kanthak	
Najbliższe wybory parlamentarne:	Maj 2019 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PKB (w mld USD)	382	350	726,3	752,9	757,2	767,2
PKB na 1 mieszkańca (w USD)	11.970	12.240	13.400	13.800	13.600	13.600
PKB (wzrost w %)	2,5	1,9	1,4	1,3	0,3	0,7
Deficyt budżetowy (% PKB)	b.d.	3,9	b.d.	4,4	3,5	3,2
Dług publiczny (% PKB)	42,3	44,2	44,8	45,4	50,1	50,1
Inflacja (w %)	5,8	5,7	6,1	4,8	6,3	5,4
Bezrobocie (w %)	25,1	24,7	25,1	25,9	26,7	27,6
Eksport towarów (w mld USD)	93,0	96,7	92,54	85,14	75,16	94,93
Import towarów (w mld USD)	102,6	103,8	98,87	86,81	79,57	89,36
Bezp. inwestycje zagr. w RPA (w mld USD)	139	143	157,9	164	136,8	139,2
Inwestycje bezp. RPA za granicą (w mld USD)	83,0	87,0	135,7	143,0	172,8	176,3

Źródło: CIA Factbook, World Bank

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

1. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Republika Południowej Afryki jest demokratycznym państwem federalnym podzielonym na 9 prowincji, o demokratycznej formie rządów. Głową państwa jest **Prezydent**, obecnie **Matamela Cyril Ramaphosa (15 lutego 2018 r. zastąpił Jacoba Zumę)** będący także szefem rządu, wybierany na 5-letnią kadencję.

Powierzchnia Republiki Południowej Afryki wynosi 1.219.912 km² (9. miejsce w Afryce, 24. w świecie).

Ludność RPA to ok. 54,8 mln mieszkańców o różnorodnym pochodzeniu, kulturze, języku i religii. Południowoafrykański Urząd Statystyczny wyróżnia 5 kategorii rasowych: czarni Afrykanie (80,2% ogółu ludności), biali o pochodzeniu europejskim (8,4%), Mulaci (8,8%) oraz Hindusi i Azjaci (2,5%).

Stolicą kraju jest Pretoria (ok. 1,6 mln mieszkańców).

Walutą narodową jest **rand południowoafrykański (ZAR)**, którego średni kurs wymiany wobec dolara USA na dzień 12 lutego 2019 r. wynosił: **1 USD = 13,74 ZAR**.

RPA jest najlepiej rozwiniętym państwem Afryki. Występuje tu wiele bogactw naturalnych (m.in. złoto, chrom, antymon, węgiel, rudy żelaza, mangan, uran, diamenty).

Stopa bezrobocia w RPA w 2017 r. wyniosła 27,6%. Szczególnie wysokie bezrobocie występowało wśród młodzieży (w wieku 15 – 24 lat) i kształtowało się na poziomie 50,1%. W RPA istnieje problem nielegalnej migracji, głównie o podłożu ekonomicznym, z innych krajów afrykańskich.

PKB: według wstępnych danych gospodarka RPA w 2017 r. zwiększyła się o 0,7% (w roku 2016 odnotowano wzrost o 0,3%).

Struktura PKB w 2017 r.: usługi – 67,5%, przemysł – 29,7%, rolnictwo – 2,8%.

Główne gałęzie przemysłu: górnictwo (złoto, platyna, chrom, węgiel), przemysł: samochodowy, metalowy, maszynowy, tekstylny, stalowy, chemiczny, rolno-spożywczy i stoczniowy.

Dzięki znacznemu wzrostowi eksportu RPA odnotowała w 2017 r. , po raz pierwszy od kilku lat, dodatnie saldo obrotów bieżących.

W **eksporcie** RPA w 2017 r. największy udział przypadł na złoto, diamenty, platynę oraz maszyny i urządzenia. Głównymi partnerem w eksporcie były: Chiny (9,5%), USA (7,7%), Niemcy (7,1%), Japonia (4,7%), Indie (4,6%), Botswana (4,3%) i Namibia (4,1%).

W **importie** RPA w 2017 r. dominowały: maszyny i urządzenia, chemikalia, produkty naftowe, urządzenia i sprzęt naukowy oraz żywność. Główni partnerzy – Chiny (18,3%), Niemcy (11,9%), USA (6,6%), Arabia Saudyjska (4,7%) i Indie (4,7%).

Członkostwo w organizacjach międzynarodowych: Światowa Organizacja Handlu (WTO), Południowo-Afrykańska Wspólnota Rozwoju (SADC), Bank Światowy (WB), Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF), Afrykański Bank Rozwoju (AfDB), międzynarodowy bank Odbudowy i Rozwoju (IBRD). Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Unia Afrykańska (AU), Organizacja narodów Zjednoczonych, (ONZ), Wspólny Rynek Afryki Wschodniej i Południowej (COMESA), Afrykański Bank Rozwoju, International Bank for Reconstruction and Development (IBRD), Food Agriculture Organization (FAO), Grupa Krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku, (ACP).ONZ, Unia Afrykańska (AU), Bank Światowy (WB), Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF), Afrykański Bank Rozwoju (AfDB), Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (IBRD).

2. Polityka gospodarcza

Republika Południowej Afryki pozostaje najsilniejszym finansowo i gospodarczo krajem Afryki. Jest centrum finansowym kontynentu. Sektor bankowy jest stabilny, a jego obecność w krajach Afryki

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

Subsaharyjskiej sprawia, iż jest kluczowy dla gospodarek krajów Wspólnoty Rozwoju Afryki Subsaharyjskiej. (South African Development Community – SADC). Biorąc pod uwagę coraz trudniejsze otoczenie biznesu w RPA, południowoafrykańskie firmy chętniej inwestują w sąsiednich krajach, ale także w Europie.

Według najnowszego raportu Banku Światowego **Doing Business 2019** ogólna pozycja RPA pozostała na tym samym poziomie co w roku poprzednim plasując się na 82 miejscu na 190 gospodarek w świecie ujętych w raporcie. Należy wspomnieć, iż w raporcie Doing Business 2017 RPA zajmowała 74 miejsce. Szczególnie nisko RPA oceniana jest w kategorii handel zagraniczny (143 miejsce) oraz rozpoczęcie działalności gospodarczej (134 pozycja). Z kolei najlepiej oceniana jest sytuacja w zakresie ochrony inwestorów (23 miejsce w rankingu) i podatków (46 pozycja).

Gini Index 6,050 lokuje RPA wśród krajów o najwyższym wskaźniku nierówności społecznych na świecie obok Botswany, Namibii, Zambii i Lesotho. Około 30,4 mln Południowoafrykańczyków, tj. 55,5% populacji żyje w ubóstwie, wzrost z 27,3% pięć lat wcześniej a w skrajnym ubóstwie żyje około 13,7 mln, wzrost z 11 mln w 2012 r.

Sytuację polityczną w RPA w 2017 r. cechowała niestabilność. Ogromne kontrowersje dotknęły sektor górniczy. Promowana przez Department of Natural Resources (Ministerstwo Zasobów Naturalnych) nowelizacja Karty Górniczej wywarła dramatyczny wpływ na kapitalizację rynkową sektora. W ciągu kilku godzin od ogłoszenia projektu nowych regulacji wartość rynkowa firm sektora górniczego notowanych na giełdzie w Johannesburgu spadła o 51 mld ZAR. Regulacje dotyczące upodmiotowienia czarnej ludności RPA stanowiły coraz większe wyzwanie dla inwestorów. Stopa referencyjna dla Południowoafrykańskiego Banku Rezerw wynosiła na koniec roku 6,75%. Zaufanie konsumentów było o 8 niższe rok do roku, tym samym społeczna ocena sytuacji ekonomicznej była negatywna. Jednakże sprzedaż detaliczna rok do roku wzrosła o 8,2 %.

Jednym z najlepiej radzących sobie sektorów gospodarki w 2017 r. było rolnictwo, które zanotowało znakomite zbiory po zakończeniu kilkuletniej suszy. W latach 2015/2016 zbiory kukurydzy były dramatycznie niskie. Prognozy, dzięki znaczącym opadom w Gauteng, Mpumalanga, KZN i Freestate, są bardzo pozytywne, czego nie można powiedzieć o dotkniętej bezprecedensową suszą Zachodniej Prowincji Przylądkowej. Rezultatem suszy w Western Cape będą znacznie mniejsze zbiory owoców oraz winogron, tym samym znacząco spadnie ilość wyprodukowanego wina będącego ważnym towarem eksportowym RPA.

Krajowe Stowarzyszenie Producentów Pojazdów Samochodowych przewiduje produkcję na poziomie 342 tys. co jest nieco niższą liczbą niż 2015. Ten sektor przyciąga nowe inwestycje i stanowi kluczowy sektor gospodarki RPA.

Przyspieszenie polityczne przyniósł koniec roku, kiedy to na konwencji Afrykańskiego Kongresu Narodowego przywództwo stracił prezydent J. Zuma, a wybory na przewodniczącego partii wygrał wiceprezydent Cyril Ramaphosa, który w lutym 2018 r. został zaprzysiężony kolejnym prezydentem RPA po rezygnacji, na wyraźne żądanie ANC, Prezydenta J. Zumy. Wybór Ramaphosy na szefa ANC i prezydenta kraju ma także wpływ na notowania randa, który w szybkim tempie umocnił się do wartości nienotowanych od 2014 roku. Wśród najważniejszych wydarzeń 2017 r. należy wymienić odwołanie Pravina Gordhana z funkcji ministra finansów w marcu 2017 r., którego zastąpił minister spraw wewnętrznych Malusi Gigaba. W rezultacie tej zmiany główne agencje ratingowe: Fitch oraz Standard & Poor's obniżyły rating długu RPA do „śmieciowego” – S&P – BB (24.11.2017), Fitch – BB+ (7.04.2017), Moody's Baa3 z perspektywą negatywną, co spowodowało także silne osłabienie randa w kwietniu 2017 r. Według OECD aktualne polityki fiskalne i monetarne RPA nie wspierają wzrostu gospodarczego. Konieczne są pilne reformy strukturalne, poprawa standardów edukacji, zmniejszenie kosztów energii elektrycznej oraz poprawa infrastruktury transportowej, aby pchnąć kraj na ścieżkę wzrostu. Tymczasem koniec roku przyniósł informacje o dramatycznej sytuacji finansowej monopolisty energetycznego RPA, państwowej firmy ESKOM, która znalazła się na skraju bankructwa ze względu

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

na fatalne zarządzanie oraz nieustające afery korupcyjne wśród często zmieniających się prezesów i członków zarządu.

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

a) UE – RPA

Wymiana handlowa pomiędzy UE a RPA jest regulowana przez zapisy **Trade Development and Cooperation Agreement (TDCA)**, które w sposób znaczący zliberalizowało handel pomiędzy krajami Unii Europejskiej a Republiką Południowej Afryki i bez wątpienia stwarza solidne podstawy dla dynamicznego rozwoju handlu pomiędzy krajami UE a RPA. RPA jest największym handlowym partnerem UE.

We wrześniu 2013 r. zakończyły się negocjacje pomiędzy RPA a UE dotyczące **Umowy o Partnerstwie Gospodarczym (EPA)** znacznie zwiększającą dostęp RPA do rynku UE. Umowa musi obecnie być przyjęta przez Radę UE, a następnie przejść proces ratyfikacji, aby mogła wejść w życie.

b) Polska - RPA (formalnie obowiązujące umowy i porozumienia dwustronne w obszarze współpracy gospodarczej)

- Porozumienie między Rządem RP a Rządem RPA w sprawie zniesienia obowiązku wizowego dla posiadaczy paszportów dyplomatycznych i służbowych, podpisany 07.02.1992 r., obowiązuje od 08.03.1992 r.;
- Umowa między Rządem RP a Rządem RPA w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu. Podpisane: 11.10.1993 r., obowiązuje od: 12.05.1994 r.;
- Umowa między Rządem RP i Rządem RPA o komunikacji lotniczej pomiędzy i poza ich odnośnymi terytoriami. Podpisane: 03.09.1993 r., obowiązuje od: 26.03.1996 r.;
- Porozumienie między Rządem RP a Rządem RPA o współpracy przemysłowej, technologicznej i handlowej w zakresie przemysłów obronnych. Podpisane: 16.09.1999 r., obowiązuje od: 28.07.2000 r.;
- Umowa pomiędzy Rządem RP a Rządem RPA o współpracy gospodarczej. Podpisana 17.10.2013 r., obowiązuje od: 21.01.2016 r.

4. Wymiana handlowa z Polską

w mln USD

	2013	2014	2015	2016	2017	Dynamika 2016 2017	2018	Dynamika 2018 2017
Eksport	462,2	686,5	577,9	557,7	639,2	114,6	776,2	121,4
Import	214,2	309,7	239,9	309,1	367,3	118,8	454,6	123,8
Obroty	676,4	996,2	817,8	866,8	1.006,5	116,1	1230,8	122,3
Saldo	248,0	376,8	338	248,6	271,9		321,6	

Źródło: *Insigos*

Drugi rok z rzędu wartość wymiany handlowej między Polską a RPA w 2018 r. przekroczyła 1 mld USD (1.230,8 mln USD). Polski eksport do Republiki Południowej Afryki zwiększył się o 21,4% i wyniósł 776,2 mln USD. Import towarów z RPA do Polski kształtował się natomiast na poziomie 454,6 mln USD i w porównaniu do roku 2017 wzrósł o 23,8%.

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

W stosunku do roku poprzedniego w 2018 r. polski eksport do RPA zwiększył się o 137,0 mln USD. Największy przyrost sprzedaży odnotowano w takich pozycjach jak: maszyny i urządzenia do automatycznego przetwarzania danych (wzrost o 26,4 mln USD), brzytwy, maszynki do golenia (+22,8 mln USD), wyroby ceramiczne (+20,6 mln USD), koks i półkoks (+19,1 mln USD) oraz preparaty do pielęgnacji i upiększania skóry (+15,7 mln USD).

W polskim **eksporcie do RPA w 2018 r.** największymi grupami towarowymi były:

- maszyny i urządzenia do automatycznego przetwarzania danych – 101,9 mln USD (13,1% całości eksportu)
- koks, półkoks – 47,7 mln USD (6,2%)
- preparaty do pielęgnacji i upiększania skóry – 45,5 mln USD (5,9%)
- brzytwy, maszynki do golenia – 44,5 mln USD (5,8%)
- części i akcesoria samochodowe – 35,3 mln USD (4,6%)
- podpaski higieniczne, pieluchy – 31,7 mln USD (4,1%)
- wyroby ceramiczne – 30,6 mln USD (+3,9%)
- samochody osobowe – 30,4 mln USD (3,9%)
- samochody ciężarowe – 21,6 mln USD (2,8%)
- mięso z drobiu – 19,1 mln USD (2,5%)

W 2018 r. polski import z RPA wzrósł o 87,3 mln USD. W stosunku do roku 2017 zwiększył się zwłaszcza przywóz: samochodów osobowych (+37,6 mln USD), skór wyprawionych (+10,0 mln USD), żelazostopów (+8,7 mln USD) oraz węglików (+8,4 mln USD).

W polskim **importzie z RPA w 2018 r.** największymi grupami towarowymi były:

- samochody osobowe – 78,9 mln USD (17,4% całości importu)
- samochody ciężarowe – 42,7 mln USD (9,4%)
- wyprawione skóry – 37,7 mln USD (8,3%)
- owoce cytrusowe – 26,2 mln USD (5,8%)
- blachy z aluminium – 22,6 mln USD (+5,0%)
- wyroby walcowane ze stali nierdzewnej – 22,5 mln USD (5,0%)
- artykuły ze skóry wyprawianej lub ze skóry wtórnej – 22,1 mln USD (4,9%)
- granit, bazalt, piaskowiec – 16,8 mln USD (+3,7%)
- rudy manganu – 15,6 mln USD (3,4%)
- rudy żelaza – 12,9 mln USD (+2,9%)

W polskim handlu zagranicznym RPA zajmowała w 2018 r. 37. pozycję w eksporcie 70. i 54. w imporcie. W całości obrotów udział tego kraju był niewielki i wynosił zaledwie 0,3% polskiego eksportu i 0,17% importu.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Inwestycje RPA w Polsce

Republika Południowej Afryki jest największym inwestorem spośród krajów afrykańskich w Polsce. Zaangażowanie kapitału południowoafrykańskiego rośnie, mimo wycofania się **SAB Miller** z Kampanii Piwowskiej i sprzedaży **Allegro** przez **Naspers**. Ten ostatni koncern w styczniu 2019 r., po prawie dwóch latach obecności, wycofał z Polski platformę VoD Showmax. W chwili obecnej najważniejszymi południowoafrykańskimi inwestorami w Polsce są: **Steinhoff** (produkcja mebli), **JD Group** (handel detaliczny meblami), **Pepcor** (handel detaliczny towarami konsumpcyjnymi), **Mondi Group** (branża papiernicza – zakłady w Świeciu) oraz **koncern Naspers** (platforma płatnicza PayU, serwis edukacyjny Brainly oraz platforma sprzedażowa OLX).

Południowoafrykańscy inwestorzy lokują swój kapitał również w polskim przemyśle metalowym i maszynowym oraz branży gastronomicznej i hotelarskiej. **Life Healthcare** czołowy operator prywatnych szpitali z RPA, działający na rynku pod marką Life zakupił większościowy pakiet udziałów

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

w 2014 r. w polskiej firmie Scanmed-Multimedis. W ciągu czterech lat planuje on podwoić liczbę łóżek do 1170.

Fundusze inwestycyjne z RPA takie jak **Rockcastle, Global Real, Estate, Redefine** czy **Griffin Real Estate** działają również na polskim rynku nieruchomości (centra handlowe, biurowce) oraz rynku finansowym. Firmy i fundusze południowoafrykańskie często prowadzą swoje interesy w Polsce poprzez swoje oddziały zlokalizowane w Europie Zachodniej.

Ocenia się, że dzięki inwestycjom z RPA powstało w Polsce w sumie ok. 3 tys. miejsc pracy.

Inwestycje Polski w RPA

Polskie przedsiębiorstwa wykazują o wiele mniejsze zaangażowanie kapitałowe rynkiem południowoafrykańskim niż RPA Polską. Wśród polskich przedsiębiorstw, które w ostatnim czasie weszły na rynek RPA, można wskazać dwie firmy: Kopex (usługi remontowe dla górnictwa) i Inglot (branża kosmetyczna).

6. Dostęp do rynku

Wejście Polski do Unii Europejskiej i objęcie RPA umową TDCA spowodowało, że polskie firmy nie napotykały już żadnych barier w eksporcie do RPA, mając pełnoprawny dostęp do tego rynku i takie same warunki jak inne firmy z UE. Okresowo mogą występować jedynie ograniczenia w imporcie niektórych towarów rolno-spożywczych (dot. to m.in. mięsa drobiowego czy wieprzowego), co wynika z pojawiających się okresowo w Europie ognisk wywołujących choroby zwierząt.

Zamówienia publiczne w większości przypadków podlegają procedurom przetargowym. W większości przetargi są otwarte i nie ma teoretycznie ograniczeń w składaniu ofert poza koniecznością posiadania partnera objętego „*Black Economic Empowerment*”¹, co dotyczy również innych firm europejskich. Przy większych przetargach obowiązuje klauzula prekwifikacji bądź też dopuszczane są tylko te firmy, które zostały już zarejestrowane i uznane przez organizatora przetargu.

Prawo RPA zapewnia wysoki poziom ochrony własności przemysłowej i intelektualnej. Południowoafrykańskie patenty są przyznawane na okres 20 lat. Nie istnieją żadne ograniczenia w nabywaniu nieruchomości przez polskich nierezydentów, po spełnieniu procedur i wymogów odnośnych przepisów RPA.

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Najważniejsze wizyty członków władz państwowych:

- 2013 r. (październik) – wizyta Premiera RP w RPA;
- 2014 r. (marzec) - oficjalna wizyta Zastępcy Prezydenta RPA Kgalemy Motlanthe w Polsce. Wiceprezydentowi RPA towarzyszyli ministrowie: transportu, rozwoju wsi i reformy rolnej, nauki i technologii oraz wiceministrowie: stosunków międzynarodowych i współpracy, handlu i przemysłu, szkolnictwa wyższego, a także grupa około 50 południowoafrykańskich przedsiębiorców.

Jednym z kluczowych założeń nowego systemu wspierania eksportu i inwestycji, wdrażanego w ramach przyjętej przez Rząd RP **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju** jest utworzenie Zagranicznych Biur Handlowych (ZBH) Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, dostosowanych do kierunków rozwoju gospodarki światowej i odpowiadających potrzebom przedsiębiorców. Jeden z nowo otwieranych Zagranicznych Biur Handlowych na kontynencie afrykańskim ma zostać zlokalizowany w Johannesburgu.

¹ Oznacza to wzrost gospodarczego znaczenia historycznie pokrzywdzonych grup społeczeństwa i jest formułą, według której udziały kapitałowe firm przechodzą w ręce czarnych obywateli RPA.

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

8. Potencjalne dziedziny współpracy

W wyniku podpisania umowy o współpracy gospodarczej pomiędzy RP a RPA powołana została Wspólna Komisja Gospodarcza (Joint Economic Commission – JEC), której zadaniem jest bieżące omawianie problemów i szans związanych z wymianą handlową pomiędzy krajami, jak i kwestie związane z inwestycjami. Umowa definiuje następujące sektory współpracy:

- górnictwo i poszukiwanie surowców mineralnych, wzbogacanie węgla i maszyny górnicze,
- rolnictwo, przemysł spożywczy i przetwórstwa rolno-spożywczego,
- energetyka,
- budownictwo (materiały budowlane i wykończeniowe, rozwój bazy turystyczno-hotelowej),
- transport i infrastrukturę, w tym transport morski, transport publiczny,
- przemysł, w tym przemysł stoczniowy, budowa maszyn,
- technologie informacyjno-komunikacyjne,
- logistyka – rozbudowa infrastruktury transportowej (morskiej i lotniczej),

Potencjalnymi obszarami współpracy pomiędzy Polską a RPA jest szczególnie sektor górniczy, w tym wzbogacanie rud i sektor energetyczny. Ponieważ głównym źródłem energii elektrycznej zarówno w RPA i w Polsce jest węgiel kamienny, stąd współpraca w dziedzinie wydobywania oraz tzw. „czystej eksploatacji” zmierzającej do redukcji CO₂ ma istotne znaczenie. Ponadto z uwagi na fakt, iż RPA posiada dwa reaktory jądrowe a Polska jest zainteresowana rozwojem energetyki jądrowej istnieją możliwości wymiany doświadczeń w zakresie rozwoju technologii reaktorów wysokotemperaturowych.

Kolejne priorytetowe sektory to wydobywanie i przetwarzanie ropy naftowej i gazu, produkcja części samochodowych i komponentów do produkcji samolotów, infrastruktura oraz logistyka. RPA stawia na rozwój własnej floty handlowej, w tym przypadku Polska ma szansę stać się kluczowym partnerem w szkoleniu kadr.

Znaczące inwestycje planowane w Specjalnych Strefach Inwestycyjnych w okolicach Durbanu i Richards Bay, Port Elizabeth i Cape Town stwarzają szansę na rozwój współpracy morskiej. Wśród pozostałych sektorów wymienić należy produkcję i przetwórstwo żywności, kosmetyki i farmaceutyki, oraz sektor ICT informatyczny i komunikacji. Należy również mieć na uwadze, iż rynek RPA jest perspektywiczny dla rozwoju polskiego eksportu rolno-spożywczego.

Warto także przypomnieć, iż w ciągu ostatnich 10 lat wartość obrotów handlowych pomiędzy Polską a RPA wzrosła dziesięciokrotnie. Obroty z RPA stanowią ok. 24% całości wymiany handlowej z kontynentem afrykańskim.

9. Ambasada RP w Republice Południowej Afryki

Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w RPA: **Andrzej Kanthak**
Pretoria, 14 Amos Street, Colbyn, PO BOX 12277 Queenswood 0121
Tel.: +27 12 430 26 31/+27 12 430 26/+27 12 430 26 21
Fax +27 86 76 50 421
pretoria.amb.sekretariat@msz.gov.pl
www.pretoria.msz.gov.pl

10. Ambasada RPA w Rzeczypospolitej Polskiej

Ambasador RPA w Polsce: **Chris Botha (Chargé d'Affaires a.i.)**
ul. Koszykowa 54, 6 piętro, 00-675 Warszawa
Tel.: (22) 622 10 05
Fax: (22) 625 62 70
warsaw.political@dirco.gov.za
<http://www.dirco.gov.za/warsaw/>

Na podstawie danych: MSZ; GUS; CIA The World Factbook, African Economic Outlook;